

СТАНОВИЩЕ

относно конкурс за получаване на научното звание *доцент* по Социална психология - шифър 05.06.10 към ВСУ „Черноризец Храбър”, обявен в ДВ бр.38 от 21.05.2010 г.

Гл.ас. д-р Даниела Иванова Карагяурова е единствен кандидат в конкурса. Тя развива активна и високо ценена от студентите и ръководството преподавателска дейност във ВСУ – 523 часа годишно по следните дисциплини: социология, психология на труда, обща, възрастова и педагогическа психология, консултативна психология. Участва в конкурса с 18 публикации – 1 монография, 1 учебно помагало, 2 студии и 14 статии (в т.ч. и доклади) в списания и сборници, които третираат въпроси от проблемното поле на социалната психология. Един от докладите е на английски език.

Основен фокус в научните търсения на кандидатката е просоциалното поведение – неговата същност, разновидности, механизми и взаимовръзки със сродни явления. Теоретичното изследване на тази проблематика се отличава с отлично познаване на световната специализирана литература и задълбочен критичен анализ. Реинтерпретацията на някои от съществуващите концепции очертава нови аспекти в разглеждането на социалнопсихологичните явления и извежда на преден план значими зависимости в динамиката на релацията *донор-реципиент*. Специално внимание заслужава фактът, че авторката въвежда *междудличностното отношение* като един нов ракурс към осмислянето на категорията *просоциално поведение*, което е оригинално постижение в развитието на психологичната теория. Оригинален е и подходът ѝ към

емпиричното изучаване на този феномен – идиографично изследване, осъществено чрез рангова решетка, като за визуализиране на данните е използван методът на многомерното скалиране. Получените резултати очертават богата и разнообразна картина от нагласи, мотиви и емоции при реализирането на просоциално поведение, в която ясно проличава влиянието на базисното междуличностно взаимоотношение. Интерес представлява и разкриването на парадоксите в процеса търсене/предлагане на помощ, което хвърля допълнителна светлина върху тяхното функциониране, обогатява тълкуването им и определено подпомага професионалното развитие на специалистите.

Ценен принос за психологическата практика е учебното помагало „Приложна психология и социална практика” (както и другите публикации по темата), което обобщава сериозния практически опит на авторката и запълва съществуващата празнота в тази област. В него са разработени важни аспекти от работата на психолога в различен професионален контекст. Организационен, в който са застъпени административните структури, нормативните граници и работното място и социален, който включва цялото богатство и специфика на индивидуалната и групова работа с клиенти. Предложеният проблемно ориентиран модел на работа детайлизира отделните етапи в работата на практикуващия психолог и ги представя в ясна структура, което улеснява прилагането му и от начинаещи специалисти.

Препоръки: В бъдещата си работа д-р Карагяурова да разработи цялостна типология на важните и значими личностни параметри, които лежат в основата на просоциалното поведение и да използва възприетите термини „джендър” и „невротизъм” вместо „гендер” и „невротизицизм”.

Заклучение: Научното творчество на кандидатката се характеризира с компетентност, съдържателна плътност и много добър език, а резултатите от него се реализират в нейната интензивна педагогическа и

приложна дейност. Налага се впечатлението, че д-р Даниела Карагяурова е зрял и утвърден учен и преподавател, което ми дава основание убедено да препоръчам на Научното жури да ѝ присъди научното звание „доцент” по Социална психология – 05.06.10.

21.03.2011 г.

доц.д-р Елиана Пенчева – Институт за
изследване на населението и човека - БАН